

Rautjärven kunnan opiskeluhuoltosuunnitelma
(esi- ja perusopetus, lukiokoulutus)

1.8.2023

1 Sisällys

1 Opiskeluhuollon tavoitteet ja toimintaperiaatteet

2 Opiskeluhuollon kokonaistarve ja käytettävissä olevat opiskeluhoitopalvelut

3 Yhteisöllinen opiskeluhoito ja sen toimintatavat

3.1 Koulun opiskeluhoitoryhmät

3.2 Ohjaus ja nivelvaiheyhteistyö

3.2.1 Ohjaus ja niveltäminen perusopetuksessa

3.2.2 Prosessin kulku nivelvaiheessa

4 Yksilökohtainen opiskeluhoito

4.1 Yksilökohtainen opiskeluhoitoprosessi

4.2 Opiskeluhoitokertomusten laatiminen

4.3 Opiskeluhoitorekisterin salassapito- ja kirjaamiskäytännöt

5 Opiskeluhuollon monialaiset palvelut

5.1 Kouluterveydenhoito

5.2 Psykososiaaliset palvelut — koulupsykologi ja koulukuraattori

5.3 Opiskeluhuollon yhteistyötahot

5.4 Kouluruokailu

5.5 Koulukuljetus

5.6 Nuorisopalvelut

5.7 Koulupoliisi

6 Turvallinen arki

6.1 Turvallisuuden edistäminen

6.2 Toiminta äkillisissä kriiseissä ja uhka- ja vaaratilanteissa

6.3 Oppilaiden suojaaminen väkivallalta, kiusaamiselta ja häirinnältä

6.4. Kriisisuunnitelma

6.5 Käyttäytymisohjeet ja seuraamukset

6.6 Poissaolojen seuranta

7 Yhteistyö oppilaiden ja heidän huoltajiensa kanssa

7.1 Oppilaan vaikuttamismahdollisuudet koulu yhteisössä

7.2 Kodin ja koulun välinen yhteistyö

7.3 Huoltajille tiedottaminen

7.4 Tiedonsaanti

8 Opiskeluhoitotyön toteuttaminen ja seuranta

8.1 Opiskeluhoitoryhmän työn arviointi

8.2 Ennaltaehkäisevän opiskeluhoitotyön arviointi koko koulu yhteisön tasolla

Opiskeluhoittoa ohjaavat asiakirjat

Liitteet

1 Opiskeluhuollon tavoitteet ja toimintaperiaatteet

Opiskeluhuollolla tarkoitetaan oppilaan hyvän oppimisen, hyvän psyykkisen ja fyysisen terveyden sekä sosiaalisen hyvinvoinnin edistämistä ja ylläpitämistä. Sitä toteutetaan koko oppilaitosyhteisöä tukevana monialaisena **yhteisöllisenä ja yksilökohtaisena** opiskeluhoitona oppilaiden ja heidän huoltajiensa, opetus-, sosiaali- ja terveystoimen ja muiden tahojen (palveluverkostojen) kanssa.

Opiskeluhuollon tavoitteena on

- edistää oppilaiden oppimista, terveyttä ja hyvinvointia
- edistää oppilaiden osallisuutta
- ehkäistä ongelmien syntyä korjaavan työn sijaan
- edistää koulun ja opiskeluympäristön hyvinvointia, terveellisyyttä ja turvallisuutta, esteettömyyttä, yhteisöllistä toimintaa sekä kodin ja koulun yhteistyötä
- mahdollistaa varhainen, matalan kynnyksen tuki tarvitseville
- tukea yksilöä yhteisöä kehittämällä
- tukea opettajan työtä.

Oppilaat ja huoltajat osallistuvat opiskeluhoitosuunnitelman laatimiseen yhteisöllisessä opiskeluhoitoryhmässä. Samalla heillä on mahdollisuus esittää ajatuksiaan yhteisöllisen opiskeluhoiton kehittämiseksi. Yhteisöllisestä ja yksilökohtaisesta opiskeluhoiton periaatteista ja toiminnasta tiedotetaan koteja ja yhteistyötahoja vuosittain vanhempainilloissa ja Wilma-tiedotteilla.

Tämä opiskeluhoitosuunnitelma koskee Rautjärven kunnan perus- ja lukio-opetusta. Tässä suunnitelmassa käytämme lapsesta ja nuoresta käsitettä oppilas.

2 Opiskeluhuollon kokonaistarve ja käytettävissä olevat opiskeluhoitopalvelut

Arvio opiskeluhoollon kokonaistarpeesta ja käytettävissä olevista opiskeluhoitopalveluista

Arvio opiskeluhoollon tarpeesta:

kuraattori neljä päivää viikossa
kouluterveydenhoitaja kolme päivää viikossa
psykiatrinen hoitaja kaksi päivää viikossa
koulupsykologi yksi päivä viikossa
koululääkäri yksi päivä kuukaudessa

Perusteluina suuri määrä tehostetun ja erityisen tuen oppilaita sekä valmistavan opetuksen maahanmuuttajaoppilaiden määrä ja lukion kansainväliset opiskelijat.

Etelä-Karjalan hyvinvointialueen (EKHVA) ilmoittamat mitoitukset opiskeluhoitopalveluissa:

kuraattori 670 oppijaa
koulupsykologi 700 oppijaa
kouluterveydenhoitaja 500 oppijaa
kouluterveyslääkäri 2100 oppijaa/100% työ

Rautjärven kunnassa perusopetuksen oppilaita on Simpeleen koulussa 214 (3/2023). Heistä kaksitoista alkuopetuksen oppilasta opiskelee Otsolan toimipisteessä kunnan eteläpäässä. Lukiossa opiskelee 32 (3/2023) opiskelijaa sekä esiopetuksessa 19 oppilasta, joista neljä opiskelee Otsolassa. Oppilaat saavat EKHVAN järjestämänä koulukuraattorin, -psykologin ja terveydenhuollon palveluja. Perusopetuksen oppilaille on järjestettävä mahdollisuus keskustella henkilökohtaisesti koulukuraattorin ja koulupsykologin kanssa ja päästä tarvittaessa terveydenhoitajan vastaanotolle. Mahdollisuus henkilökohtaiseen keskusteluun on järjestettävä koulukuraattorin tai koulupsykologin kanssa viimeistään seitsemäntenä koulutyöpäivänä sen jälkeen, kun oppilas on tätä pyytänyt, kiireellisissä tapauksissa samana tai seuraavana työpäivänä.

Koulupsykologin palveluja on Rautjärvellä tarjolla noin yhtenä päivänä viikossa. Psykologin tehtäviä ovat oppilaiden opiskelun tukeminen (esim. keskustelut ja tutkimukset) sekä koko yhteisön hyvinvoinnin kehittäminen yhteistyössä koulun henkilöstön ja oppilaiden kanssa.

Koulukuraattori työskentelee yhteensä kaksi päivää viikossa Rautjärven kunnan esi- ja perusopetuksessa sekä lukiokoulutuksessa.

Kouluterveydenhoitaja työskentelee noin kolmena päivänä viikossa Simpeleellä ja noin kerran kuukaudessa Otsolassa. Hänelle kuuluvat kaikki Rautjärven perusopetuksen, lukion ja esiopetuksen oppilaat sekä kahden koulun oppilaita toisten kuntien puolelta. Terveydenhoitaja ohjaa tarvittaessa oppilaan koululääkärille.

Oppilas ja huoltajat voivat hakea apua/tukea suoraan Imatralla ja Lappeenrannassa sijaitsevista Lasten ja nuorten taloista, jonne myös opiskeluhoito voi oppilaan ohjata hakemaan tarvittavaa apua/tukea.

Opiskeluhoitoryhmät vastaavat koulun opiskeluhoitotyön suunnittelusta, kehittämisestä, toteuttamisesta ja arvioinnista. Ryhmän tehtävänä on myös opiskeluhoillon kehittäminen ja seuranta. Yhteisöllinen opiskeluhoitoryhmä kokoontuu Simpeleen koululla vähintään kaksi kertaa lukukaudessa.

3 Yhteisöllinen opiskeluhoito ja sen toimintatavat

Yhteisöllisellä opiskeluhoollolla tarkoitetaan toimintakulttuuria ja -tapoja, joilla koko koulu yhteisössä edistetään oppilaiden oppimista, hyvinvointia, terveyttä, sosiaalista vastuullisuutta, vuorovaikutusta ja osallisuutta sekä opiskelu ympäristön terveellisyyttä, turvallisuutta ja esteettömyyttä.

3.1 Rautjärven kunnan opiskeluhoitoryhmät

Alueellinen opiskeluhoillon yhteistyöryhmä

Rautjärven kunnan esiopetuksen, perusopetuksen ja Rautjärven lukion opiskeluhoillon ohjausryhmänä toimii EKHVAN ja kuntien opetustoimen neuvottelukunta, jota kutsutaan Alueelliseksi opiskeluhoillon yhteistyöryhmäksi. Sen muodostavat EKHVAN edustajat ja kuntien edustajat koko EKHVAN alueelta.

Opetuksen järjestäjän opiskeluhooltoryhmä

Rautjärven kunnan opiskeluhooltoryhmä on esiopetuksen, perusopetuksen ja lukion yhteinen. Opiskeluhooltoryhmän puheenjohtajana toimii rehtori. Jäseninä siihen kuuluvat koulukuraattori, kouluterveydenhoitaja, erityisopettaja(t), esiopetuksesta vastaava varhaiskasvatuksen opettaja, opinto-ohjaaja, apulaisrehtori sekä oppilaiden, opiskelijoiden ja huoltajien edustajat. Opiskeluhooltoryhmä vastaa koulun opiskeluhoollon suunnittelusta, kehittämisestä, toteuttamisesta ja arvioinnista.

Opiskeluhooltoryhmä voi tarvittaessa kuulla asiantuntijoita.

Opiskeluhooltoryhmä

- tekee kokonaistarvekartoituksen ja määrittelee käytettävissä olevat opiskeluhooltopalvelut
- suunnittelee toimenpiteet yhteisöllisen opiskeluhoollon edistämiseksi ja tukitoimien järjestämiseksi
- ohjaa yhteistyön järjestämisen kodin ja koulun ja muiden hyvinvointia tukevien tahojen kanssa
- laatii suunnitelman väkivallalta, kiusaamiselta ja häirinnältä suojaamiseksi
- järjestää opiskeluhoollon toteutuksen seurannan (omavalvonta)
- huomioi Rautjärven kunnan hyvinvointisuunnitelman
- arvioi omaa toimintaa ja tarpeita

Yksilöllisen opiskeluhoollon asiantuntijaryhmä

Yksittäisen oppilaan hyvinvointia ja terveyttä (psyko-sosiaalista) koskevat asiat käsitellään oppilaan ja/tai huoltajan suostumuksella tapauskohtaisesti koottavassa asiantuntijaryhmässä. Koulun asiantuntijaryhmän koollekutsujana toimii se opetushenkilöstön tai opiskeluhooltopalvelujen työntekijä, joka huolen havaitsee. Hän esittää koottavaksi yksilöllisen opiskeluhoollon tarpeita vastaavan tapauskohtaisen monialaisen yksilökohtaisen opiskeluhoollon ryhmän. Ryhmä valitsee keskuudestaan vastuuhenkilön. Päätökset kirjataan ns. opiskeluhooltokertomukseen. Tiedot ovat salassa pidettäviä.

Ryhmän käynnistämiseen johtava huoli saattaa nousta oppilaan huoltajan, opetuksen järjestäjän tai opiskeluhoollon palvelujen työntekijän suunnalta. Huolen havainnut työntekijä ottaa asian aina ensin puheeksi oppilaan kanssa, jonka suostumuksella otetaan kontakti huoltajaan, jonka kanssa mietitään asian ratkaisua huolen selvittämiseksi. ”Koollekutsuja” esittää kutsuttavaksi mukaan ammattihenkilöitä, joista ryhmä tulee koostumaan. Ryhmässä on vain henkilöitä, jotka perustellusti liittyvät ko. tilanteen hoitamiseen. Ryhmä valitsee keskuudestaan vastuuhenkilön, joka vastaa jatkossa ryhmän tavoitteellisesta toiminnasta, tarvittavista kirjaamisista yksilökohtaiseen opiskeluhooltokertomukseen, mahdollisten uusien jäsenien tai asiantuntijoiden mukaan kutsumisesta tai muista vastaavista ryhmän työjärjestykseen tai toimintaan liittyvistä seikoista. Mikäli mukaan kutsutaan opiskeluhoollon ulkopuolisia tahoja, tapahtuu tämä oppilaan tai huoltajan yksilöidyllä kirjallisella suostumuksella. Erittäin painavasta syystä oppilas voi kieltää huoltajaansa tai muuta laillista edustajaansa osallistumasta itseään koskevan asian käsittelyyn (Oppilas- ja opiskelijahuoltolaki 18 § 2 mom.).

Asiantuntijaryhmässä käsiteltäviä asioita ovat esim. käyttäytymiseen ja/tai sosiaalisiin tilanteisiin liittyvät vaikeudet tai erilaiset lastensuojelulliset huolenaiheet.

3.2 Ohjaus ja nivelvaiheyhteistyö

3.2.1 Ohjaus ja niveltäminen perusopetuksessa

Ohjaustoiminnan tarkoituksena on tukea oppilaan onnistumista perusopetuksen eri vaiheissa, vahvistaa opiskelutaitoja ja itseohjautuvuutta sekä kehittää oppilaan valmiuksia tehdä opintojaan koskevia valintoja. Opintojen edetessä työelämään tutustumisen ja tulevaisuuden vaihtoehtojen suunnittelemisen merkitys kasvaa. Ohjauksella vahvistetaan myös yhteistyötaitoja sekä kykyä toimia erilaisissa ryhmissä ja ottaa vastuuta omasta ja yhteisestä työstä. Ohjauksen tehtävänä on osaltaan estää oppilaiden syrjäytymistä ja edistää tasa-arvoa.

Ohjaustoiminta muodostaa koko perusopetuksen kestävän jatkumon, jonka toteutuminen taataan siten, että ohjaustyöhön osallistuvat opettajat toimivat yhteistyössä oppilaan opintopolun aikana ja opiskelun nivelvaiheissa. Kaikkien opettajien tehtävänä on ohjata oppilasta oppiaineiden opiskelussa sekä auttaa häntä kehittämään oppimaan oppimisen taitojaan ja oppimisen valmiuksiaan sekä ennaltaehkäistä opintoihin liittyvien ongelmien syntymistä. Jokaisen opettajan tehtävänä on oppilaiden persoonallisen kasvun, kehityksen ja osallisuuden tukeminen.

3.2.2 Prosessin kulku nivelvaiheessa

Nivelvaiheiden yhteistyö on perusopetukseen kuuluvaa yhteistyötä, jossa painottuu ennaltaehkäisevä ja luottamuksellinen työ. Tavoitteena yhteistyössä on tarvittavien tukitoimien suunnittelu ja saatavuus sekä jo käytössä olevien hyvien tukitoimien siirtäminen lapsen mukana seuraavalle portaalle. Toimivalla yhteistyöllä varmistetaan saumaton opintie lapselle koko hänen kouluajalleen.

Esiopetuksesta alakouluun

Nivel- ja siirtymävaiheet toteutuvat yhteistyössä huoltajien ja varhaiskasvatus- sekä alkuopetushenkilöstön kanssa. Lapsen turvallisen koulunkäynnin aloittamisen takaamiseksi on tärkeää, että hänen oppimistaan ja tuen tarvettaan koskevat tiedot siirtyvät huoltajan kirjallisella suostumuksella esiopetuksesta kouluun. Etukäteistietojen pohjalta mahdollistuu erilaisten oppijoiden ja heidän tuen tarpeensa huomiointi sekä toimivien ryhmien suunnittelu.

Tehostetun ja erityistä tukea tarvitsevan lapsen osalta pidetään siirtopalaveri, jossa ovat mukana huoltajat, esikoulun opettaja, alkuopettaja ja erityisopettaja. Siirtopalaveriin voi huoltajien suostumuksella osallistua myös muita asiantuntijoita.

- Esiopetuksen kevään vanhempainilta painottuu kouluvalmiuksien läpikäymiseen. Tuleva luokanopettaja osallistuu vanhempainiltaan mahdollisuuksien mukaan.
- Tulevalla luokanopettajalla ja varhaiskasvatuksen opettajalla on keväällä tai syksyllä tiedonsiirtopalaveri.
- Keväällä tai elokuussa ennen lukuvuoden alkamista järjestetään koulutulokkaille ja huoltajille tutustumispäivä tulevassa koulussa.
- Esiopetuksen oppimissuunnitelma siirtyy koululle varhaiskasvatuksen opettajan kautta, jos huoltajat antavat tiedonsiirtoluvan.
- Kouluterveydenhoitaja vieraillee esiopetusryhmissä syksyllä esikoulun alettua.

- Esikoululaisilla on omat kummit 5. luokalla, jotka vierailevat kevään aikana esiopetusyksikössä.
- Kummioppilaat ovat koulutulokkaiden tukena keväällä järjestettävänä kouluun tutustumispäivänä sekä vastaanottavat syksyllä ensimmäisenä koulupäivänä. Kummitoimintaa järjestetään lukuvuoden aikana, mm. välituntisin, yhteisinä lukuhetkinä tms.

Siirtyminen kolmannelle luokalle

Simpeleen koulun kolmannelle luokalle tulee oppilaita myös Otsolan alkuopetuksen ryhmästä. Ensimmäisen ja toisen luokan aikana Simpeleen ja Otsolan ryhmien välillä tehdään yhteistyötä erilaisten tapahtumien ja retkien kautta. Toisen luokan keväällä yhteistyötä tiivistetään ja järjestetään ryhmäytystä, jonka avulla oppilaat tutustuvat toisiinsa. Opettajien ja opiskeluhuoltohenkilöstön yhteistyö on tiivistä.

Alakoulusta yläkouluun

Alakoulun ja yläkoulun nivelvaiheessa koulukuraattori, erityisopettaja ja/tai opinto-ohjaaja tapaavat tarvittaessa kuudensien luokkien opettajia. Tällöin opettajilla on mahdollisuus välittää oppilaiden koulunkäynnin kannalta merkityksellisiä tietoja yläkouluun käyttöön.

Kuudensien luokkien pedagogisten selvitysten ja HOJKSien käsittelyissä on mukana yläkoulun erityisopettaja. Näitä tietoja yläkoulu hyödyntää tarpeellisen tuen resurssoinnissa ja opetusryhmiä muodostettaessa.

Kuudennen luokan aikana yläkoulun opinto-ohjaaja käy kertomassa oppilaille yläkoulun käytänteistä. 6.luokan oppilaille järjestetään keväällä tutustumispäivä yläkouluun. Tutustumispäivänä kerrotaan luokkajaot ja luokanohjaajat sekä aloitetaan ryhmäytyminen tukioppilaiden johdolla.

Syksyllä koulun alettua 7.luokkalaisille järjestetään ryhmäytymispäivä, jonka tavoitteena on luokkahengen vahvistaminen. 7.luokkalaisten huoltajille järjestetään syksyllä vanhempainilta, jossa käydään läpi yläkoulun käytänteitä.

Yläkoulusta toiselle asteelle

Oppilaille kerrotaan peruskoulun jälkeisistä koulutusvaihtoehdoista. Lisäksi tutustutaan etsivään nuorisotyöhön. Opinto-ohjaaja käy jokaisen 9. luokkalaisten oppilaan kanssa keskustelun jatko-opintoihin liittyen.

9. luokkalaisten huoltajille järjestetään kaksi vanhempainiltaa koskien jatko-opintovaihtoehtoja ja yhteishaun toteuttamista. Kaikilla 9. luokkalaisten huoltajilla on myös mahdollisuus henkilökohtaiseen opinto-ohjaajan tapaamiseen.

Opinto-ohjaaja huolehtii jälkiohjauksesta kesäkuussa tarkistaen kaikkien oppilaiden haun toteutumisen. Mikäli oppilas jää ilman opiskelupaikkaa, hän sopii opinto-ohjaajan kanssa ajan jälkiohjausta varten. Jälkiohjauksessa tutustutaan tarjolla oleviin koulutusmahdollisuuksiin ja annetaan ohjeet hakua varten. Opinto-ohjaaja ilmoittaa ilman

opiskelupaikkaa jääneiden oppilaiden yhteystiedot etsivän nuorisotyön ohjaajalle, joka auttaa tarvittaessa kesällä tapahtuvan koulutushaun tekemisessä.

Alkusyksyn aikana opinto-ohjaajat tarkistavat, että kaikki oppilaat ovat aloittaneet toisen asteen opiskelun. Tarvittaessa opinto-ohjaajat ottavat yhteyttä etsivän nuorisotyön ohjaajaan. Yhteistyössä toisen asteen oppilaitosten kanssa pidetään nivelpalaverit tarpeen mukaan.

Lukiosta jatko-opintoihin

Lukiolaisten siirtymistä jatko-opintoihin tuetaan opinto-ohjauksella. Tavoitteena on lukiolaisten tietouden kasvattaminen jatko-opinnoista ja suomalaisesta tukijärjestelmästä, kuten työ- ja elinkeinopalveluista. Ohjauksessa korostetaan opiskelijoiden itsenäisyyttä ja tiedonhallintataitoja, jotka auttavat nuoria selviytymään siirtymävaiheesta jatko-opintoihin tai työelämään. Rautjärven lukion kolmannen vuosikurssin opiskelijoille pyritään mahdollisuuksien mukaan mahdollistamaan osallistuminen korkeakoulujen tutustumispäiviin vuosittain. Painopistealueena tuessa ovat neuvonta, tiedottaminen ja ohjaus. Opiskelujen ohjaamisesta vastaa koko opettajakunta ja ammatinvalinnan ohjauksesta pääasiassa opinto-ohjaaja.

Opinto-ohjaaja on opiskelijoiden ja huoltajien apuna koko lukioajan. Lukiosta valmistumisen jälkeen opiskelijalla on vuoden ajan oikeus saada ohjausta. Opiskelija voi ottaa yhteyttä opinto-ohjaajaan tai etsivään nuorisotyöntekijään.

4 Yksilökohtainen opiskeluhoito

4.1 Yksilökohtainen opiskeluhoitoprosessi

Oppilaiden ongelmien hoito vaatii usein monialaista yhteistyötä eri toimijoiden kesken. Monialainen työ varmistaa pulmien kokonaisvaltaisen tarkastelun sekä monipuolisen tuen oppilaalle. Yksilökohtainen opiskeluhoito koskee yksittäistä oppilasta. Monialaiseen asiantuntijaryhmään tulee kuulua ainakin yksi opiskeluhoitoon palveluiden ammattihenkilö.

Yksilökohtaisella opiskeluhoitolla tarkoitetaan

- koulu - ja opiskeluterveydenhuollon palveluja
- opiskeluhoitoon kuraattori- ja psykologipalveluja
- monialaista yksilökohtaista opiskeluhoitoa
- koulutuksen järjestäjän järjestämiä sosiaali- ja terveystyöpalveluja.

(Oppilas- ja opiskelijahuoltolaki 1287/2013, 5§)

Yksilökohtaisessa opiskeluhoitossa seurataan ja edistetään oppilaan kokonaisvaltaista terveyttä, hyvinvointia, osallisuutta ja oppimista, ehkäistään ongelmia ja tarjotaan varhaista tukea. (OPH 532/2023.)

Opiskeluhoitoa toteutetaan yhteistyössä oppilaan ja hänen huoltajiensa kanssa. Opiskelijan omat toivomukset ja mielipiteet on otettava huomioon häntä koskevissa toimenpiteissä ja ratkaisuissa hänen ikänsä, kehitystasonsa ja muiden henkilökohtaisten edellytystensä mukaisesti.

Huoltajalla ei ole oikeutta kieltää alaikäistä käyttämästä opiskeluhoitoon palveluja. Yksilökohtaisessa työssä noudatetaan tietojen luovuttamista, saamista ja salassapitoa koskevia säännöksiä (Perusopetuslaki 628/1998, muutos 1288/2013, 40§)

Rautjärvellä aikuisen huolestuessa oppilaasta (Kuvio 1), hän ottaa asian puheeksi ensin oppilaan ja sitten tarvittaessa huoltajan kanssa. Jos huoli ei helpota yhteydenotolla opiskeluhoitohenkilöstöön, kutsutaan koolle monialainen, yksilökohtainen, opiskeluhoitoryhmä. Ryhmän kokoaa se, jolla huoli heräsi. Ryhmän jäsenet osallistuvat ryhmän toimintaan oppilaan ja/tai hänen huoltajansa suostumuksella lapsen ikä huomioiden.

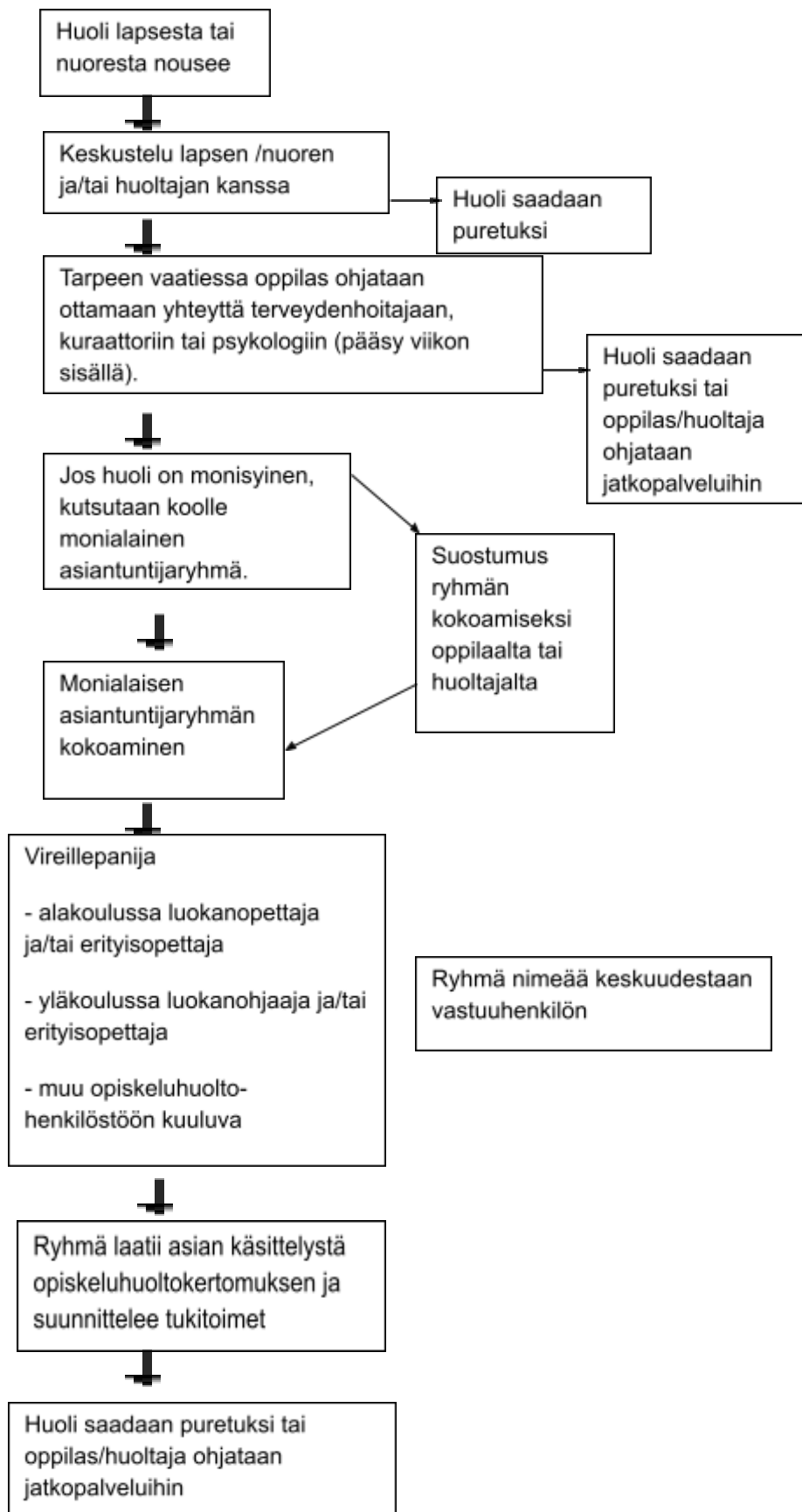
Asiantuntijaryhmä nimeää keskuudestaan vastuuhenkilön. Vastuuhenkilö kirjaa oppilaan opiskeluhoitoon järjestämisen ja toteuttamisen kannalta välttämättömät tiedot opiskeluhoitokertomukseen, joka löytyy Wilman Muistio -välilehdeltä.

Opiskeluhoitokertomukseen tallennetut tiedot, jotka koskevat yksittäistä oppilasta taikka muuta yksityistä henkilöä, ovat salassa pidettäviä. Salassa pidettäviä tietoja ei saa antaa sivulliselle, ellei siihen ole kirjallista lupaa asianomaiselta oppilaalta tai ellei hänellä ole edellytyksiä arvioida suostumuksen merkitystä, hänen huoltajaltaan. Tiedon luovuttamiseen oikeuttavat myös eräät lait (Julkisuuslaki 24 § ja Perusopetuslaki 40 §).

Kouluterveydenhuollon henkilöstö ja koulupsykologi kirjaavat yksilökohtaisen opiskeluhoitotyön säädetysti potilaskertomukseen ja muihin potilasasiakirjoihin. Vastaavasti kuraattori kirjaa asiakastiedot kuraattorin asiakaskertomukseen.

Yksilökohtaisen opiskeluhoillon käsittelyssä edetään EKHVAN mallin mukaisesti (Kuvio 1).

KUVIO 1. Oppilaan yksilökohtaiseen tilanteeseen liittyvän huolen käsittely opiskeluhoollissa (EKHVAN mallia mukaillen)

5 Opiskeluhuollon monialaiset palvelut

Oppilasta tukeva yhteisöllinen koulu arvostaa oppilaiden, opettajien, muiden kouluyhteisön jäsenten ja asiantuntijoiden sekä perheiden merkitystä toiminnassaan. Koulu tekee yhteistyötä esiopetuksen ja muun varhaiskasvatuksen, aamu- ja iltapäivätoiminnan, muiden perusopetusta antavien koulujen, jatko-opintoja tarjoavien oppilaitosten, sosiaali- ja terveystoimen (EKHVAn palvelut) ja nuoriso- ja liikuntatoimen sekä muiden lasten kasvua ja kehitystä tukevien toimijoiden kanssa.

5.1 Kouluterveydenhuolto

Kouluterveydenhuollon tavoitteena on koko kouluyhteisön hyvinvoinnin ja oppilaiden terveyden edistäminen sekä terveen kasvun ja kehityksen tukeminen. Työtä tehdään luottamuksellisesti yhdessä oppilaiden, huoltajien, opettajien ja muun opiskeluhoitohenkilöstön kanssa. Kouluterveydenhuoltoon kuuluu myös oppilaan työelämään tutustuttamisen aikainen terveydenhuolto.

Kouluterveydenhoitaja ja koululääkäri toteuttavat kouluterveydenhuoltoa, joka on ennaltaehkäisyyn painottuvaa toimintaa, mm. terveystarkastuksia ja neuvontaa. Sairauksien tutkimus ja hoito tapahtuu pääsääntöisesti terveyskeskuksessa.

Terveydenhoitaja ottaa vastaan oppilaita koulukohtaisesti sovittuina aikoina. Huoltajat voivat ottaa yhteyttä ja varata ajan oppilaan terveyttä ja hyvinvointia koskevista asioista. Terveydenhoitaja tapaa koululaisia ja huoltajia myös säännöllisten terveystarkastusten yhteydessä. Laajat terveystarkastukset, joihin kutsutaan huoltajat mukaan ja joihin kuuluu terveydenhoitajan tarkastuksen lisäksi lääkärintarkastukset, tehdään 1., 5. ja 8. luokilla. Huoltajalta pyydetään suostumus, että luokanopettaja/-ohjaaja saa täyttää lääkärintarkastusta varten oppilaan selviytymistä ja hyvinvointia koulussa kuvaavan arvion.

Joskus oppilaan terveysasiat tarvitsevat tarkempia tutkimuksia ja selvittelyjä, jolloin terveydenhoitaja tai lääkäri ohjaa oppilaan muiden asiantuntijoiden jatkotutkimuksiin. Näitä ovat mm. fysioterapia, ravitsemusterapia, suun terveydenhuolto, laboratorio sekä erikoissairaanhoido. Kouluterveydenhoitajan tai lääkärin vastaanotolta voidaan ohjata myös esimerkiksi kuraattorin ja psykologin vastaanotoille.

Asetuksen mukaan kouluterveydenhuolto osallistuu koulun työolojen ja työoloselvityksen tekemiseen yhdessä opettajien, työterveyshuollon, työsuojelun, terveystarkastajan sekä oppilaiden ja huoltajien kanssa.

Koulussa annetaan ensiapua ja akuutisti sairastuneet tai tapaturmassa olleet oppilaat ohjataan hoitoon. Kouluissa lääkehoidon toteuttaminen on harvoin päivittäistä toimintaa. Koulun henkilöstö toteuttaa lääkehoitoa ainoastaan erityistapauksessa ja yhteisesti niin sovittaessa. Mahdollinen lääkehoidon käytännön toteuttaminen perustuu yksilölliseen lääkehoitosuunnitelmaan, joka tehdään yhdessä huoltajien ja asiantuntijoiden kanssa.

5.2 Psykososiaaliset palvelut — koulukuraattori ja koulupsykologi

Koulupsykologipalvelut antavat tukea ja ohjausta koulunkäyntiin ja oppilaiden kehitykseen liittyvien sosiaalisten ja psyykkisten vaikeuksien ehkäisemiseen ja poistamiseen. Palveluilla edistetään myös koulun ja kodin välisen yhteistyön kehittämistä.

Psykososiaalisen opiskeluhoollon tehtävänä on auttaa ja tukea oppilaita ja heidän perheitään erilaisissa koulunkäyntiin sekä kasvuun ja kehitykseen liittyvissä asioissa yhteistyössä huoltajien kanssa ja heidän luvallaan. Työn tavoitteena on pyrkiä ehkäisemään ongelmien syntyä ja vaikeutumista varhaisella auttamisella. Työ on moniammatillista työtä, jossa lapsen ja perheen tilannetta tarkastellaan kokonaisvaltaisesti.

Koulukuraattori työskentelee osana koulujen ja esiopetuksen opiskeluhoolltoa ja kuuluu koulun opiskeluhoolltoryhmään. Koulukuraattori on peruskoulussa toimiva sosiaalityön ammattilainen. Kuraattorin työ on ennaltaehkäisevää työtä, johon kuuluu yhteisöllinen työ koulussa luokka- ja pienryhmämuotoisena sekä yksilötyönä. Koulukuraattorit voivat mahdollisuuksien mukaan suunnitella ja ohjata erilaisia ryhmiä oppilaille.

Koulukuraattori tekee yhteistyötä myös muiden lapsia ja nuoria auttavien viranomaisten kanssa. Koulukuraattorin yhteydenotto on kutsu tilanteen selvittelyyn ja yhteistyöhön sekä tarvittavien tukitoimien tai muutosten yhteiseen pohdintaan.

Oppilaalle on järjestettävä mahdollisuus keskustella kuraattorin tai koulupsykologin kanssa myös silloin, jos rehtori on evännyt kurinpitotoimena hänen osallistumisensa opetukseen.

5.3 Opiskeluhoollon yhteistyötahot

Lasten ja nuorten talot Imatralla ja Lappeenrannassa toimivat matalan kynnyksen periaatteella. Lasten ja nuorten taloon voi lapsi, nuori tai huoltaja ottaa suoraan yhteyttä joko tulemalla paikan päälle tai soittamalla. Taloon tullessa ei tarvitse tietää, mitä palvelua tarvitsee, sillä ammattilaiset selvittävät tarvittavan tuen. **Matalan kynnyksen palvelu on avoinna arkipäivisin klo 9-15. Näissä asioissa palvelee Lasten ja nuorten alkuarvointi.**

Lasten ja nuorten taloista löydät seuraavat palvelut

- Lasten ja nuorten alkuarvointi
- Lastenvalvojat: Sopimukset erotilanteessa ja isyysasiat
- Lasten ja nuorten kehitykselliset palvelut
- Lasten ja nuorten mielenterveys- ja päihdepalvelut
- Lapsiperheiden kotipalvelu
- Perhetyö
- Lasten ja nuorten rikokset ja oikeusedustus
- Tukihenkilö- ja tukiperhetoiminta
- Lastensuojelu

Jokaisella lapsella on oikeus turvalliseen ja virikkeitä tarjoavaan kasvuympäristöön, tasapainoiseen ja monipuoliseen kehitykseen sekä erityiseen suojeluun ja huolenpitoon.

Lastensuojelutyön tarkoituksena on edistää lapsen suotuisaa kehitystä ja hyvinvointia. Lastensuojelutyöllä tuetaan vanhempia, huoltajia ja muita lapsen hoidosta ja kasvatuksesta

vastaavia henkilöitä lapsen kasvatuksessa ja huolenpidossa. Tällä työllä pyritään ehkäisemään lapsen ja perheen ongelmia sekä puuttumaan riittävän varhain havaittuihin ongelmiin. Lastensuojelun tarvetta arvioitaessa ja lastensuojelua toteutettaessa otetaan ensisijaisesti huomioon lapsen etu.

Lasta, nuorta ja hänen perhettään tuetaan ensisijaisesti siten, että lapsi voi kasvaa ja asua omassa kodissaan. Lastensuojelutyötä tehdään yhteistyössä perheen ja sen lähiverkoston sekä eri viranomaisten kanssa. Yhteistyökumppaneina perheen tukemisessa ovat esimerkiksi päivähoito, neuvola, koulu ja nuorisotyö.

Lastensuojelutyön käynnistää huoli lapsen hyvinvoinnista, terveydestä tai kehityksestä. Hyvinvointia vaarantavia tekijöitä voivat olla esim. lapsen hoidon laiminlyönti, huoltajien päihteiden käyttö, mielenterveyden ongelmat tai voimakkaat ristiriidat perheessä. Lapsi tai nuori voi myös itse vaarantaa hyvinvointiaan esim. käyttämällä päihteitä, laiminlyömällä koulunkäyntiään tai tekemällä rikoksia.

Lastensuojelulain 25 §:ssä säädetään ilmoitusvelvollisuudesta. Ilmoitusvelvollisuus koskee kaikkia niitä viranomaisia, jotka työssään toimivat lasten, nuorten ja perheiden parissa. Jokaisella koulun henkilökuntaan kuuluvalla on siis velvollisuus tehdä viipymättä lastensuojeluilmoitus salassapidon estämättä, jos he tehtävässään ovat saaneet tietää lapsesta, jonka hoidon ja huolenpidon tarve, kehitystä vaarantavat olosuhteet tai oma käyttäytyminen edellyttää lastensuojelutarpeen selvitystä. Lastensuojelun ilmoitusvelvollisuus sivuuttaa muussa lainsäädännössä säädetyn salassapidon.

Lastensuojelulain ilmoitusvelvollisuus (25 §). Kaikilla lastensuojelulain 25 §:n 1 momentissa tarkoitetuilla henkilöillä, joilla on velvollisuus lastensuojeluilmoituksen tekemiseen, on velvollisuus tehdä salassapitosäännösten estämättä ilmoitus poliisille, kun heillä on tehtävässään tietoon tulleiden seikkojen perusteella syytä epäillä lapsen kohdistunutta rikoslain (39/1889) 20 luvussa rangaistavaksi säädettyä seksuaalirikosta.

Koulun henkilökunnan (opettajat ja ohjaajat) tietämystä yhteisöllisestä opiskeluhollosta ja sen yhteistyötahoista päivitetään lukuvuoden alkaessa yhteisessä koulutuspäivässä. Uusien henkilökunnan jäsenten perehdyttäminen em. asioihin tapahtuu samassa yhteydessä.

5.4 Kouluruokailu

Opetukseen osallistuvalla on annettava jokaisena työpäivänä tarkoituksenmukaisesti järjestetty ja ohjattu, täysipainoinen maksuton ateria. Kouluruokailun tavoitteena on kasvattaa terveellisiin ruokailutottumuksiin ja samalla avartaa makutottumuksia. Kouluruokailussa noudatetaan hyviä tapoja ja koulun ohjeita.

Koululounas tyydyttää noin kolmanneksen päivän ravinnontarpeesta. Viiden viikon ruokalistaan tuovat vaihtelua erilaiset teemaviikot ja juhlapyhiin liittyvät perinneruuat. Koulun ruokalista näkyy Wilmassa. Ruoka valmistetaan Simpeleen koulun keskuskeittiö Rosmariinissa, josta se kuljetetaan Otsolaan sekä esiopetukseen. Ruoka syödään luokittain aikataulun mukaan. Huoltajat ilmoittavat oppilaan erityisruokavaliosta suoraan Rosmariinin ruokapalvelupäällikölle.

Simpeleen koulussa on järjestetty välipalaa oppilaille, joilla on ensimmäinen ruokailuvuoro ja pitkä päivä.

5.5 Koulukuljetus

Koulukuljetus järjestetään oppilaalle perusopetuslain mukaisesti. Koulukuljetuksen perusteena on matka kotiosoitteesta (väestörekisteriin merkitty vakituinen asuinpaikka) kouluun ja takaisin. Matka mitataan lyhintä ympäri vuoden kulkukelpoista turvallista reittiä pitkin. Koulumatka korvataan vain lähikouluun. Kunnassamme on hyvinvointilautakunnan hyväksymät koulukuljetusperiaatteet.

5.6 Nuorisopalvelut

Rautjärven kunnan nuorisotyön tavoitteena on tukea nuorten yhteisöllisyyttä ja nuoren yksilöllistä kasvua sekä auttaa häntä omien voimavarojen tunnistamisessa, oman identiteetin vahvistamisessa sekä elämönhallinnan taitojen ja kansalaisvalmiuksien kehittämisessä. Nuorisotoimi järjestää mm. avoimia nuorten iltoja nuorisotiloilla, kerhoja, retkiä, leirejä, tapahtumia ja pienryhmätoimintaa. Kunnassa toimii nuorten vaikuttajaryhmä. Toimintaa suunnitellaan ja toteutetaan yhdessä nuorten kanssa mahdollisuuksien mukaan. Kaikki nuorisotoimen toiminta on päihteetöntä.

Nuorisotila Kellari Simpeleellä on avoinna kahtena päivänä viikossa ja Asemanseudun nuorisotila Laituri kerran viikossa. Nuorisotilojen avoimet ovet on tarkoitettu 5.-luokkalaisille ja sitä vanhemmille nuorille. Nuorisotiloilla työskennellään aina pareittain. Nuorisotyö järjestää myös kansainvälistä toimintaa. Nuorisotiloilla voi mm. tavata kavereita, pelata erilaisia pelejä, kuunnella musiikkia, katsella televisiota, käyttää ilmaista wifi – verkkoa ja tehdä läksyjä tai välipalaa. Nuorisotyöhön kuuluu myös kerhojen, yökahviloiden sekä pienryhmätoiminnan järjestäminen. Ryhmiä voidaan perustaa tarpeen mukaan.

Nuorisotoimi on koulun yhteistyökumppanina esim. suunniteltaessa ja toteutettaessa kummioppilas- ja tukioppilastoimintaa sekä ryhmäytyksiä. Nuorisotoimi tukee koulutyön arkea myös muunlaisin koulunuorisotyön keinoin, kuten yläkoulun ja lukion välkkäkahvilatoiminnalla.

Etsivä nuorisotyöntekijä tarjoaa 15-29-vuotiaille nuorille vapaaehtoisuuteen perustuvaa yksilöllistä neuvontaa ja ohjausta. Työskentelyn tavoitteena on tarjota tukea erityisesti niille nuorille, jotka ovat vaarassa keskeyttää opintonsa, eivät ole löytäneet jatko-opiskelupaikkaa tai työpaikkaa valmistumisen jälkeen. Yhteistyön lähtökohtana ovat nuoren omat tavoitteet ja toiveet. Työskentely muotoutuu yksilöllisesti kunkin nuoren tilanteen ja tarpeen mukaan.

Etsivä nuorisotyöntekijä jalkautuu esimerkiksi nuorisotiloille. Nuoret voivat olla itse yhteydessä työntekijään tai ohjautua asiakkaiksi yhteistyötahojen kautta. Myös huoltaja, ystävät tai lähipiiri voivat olla etsivään nuorisotyöntekijään yhteydessä, jos heille herää huoli nuoresta. Yksilöohjauksen alkuvaiheessa nuoren tilanne kartoitetaan ja asetetaan tavoitteita yhdessä työskentelylle. Työskentely nuoren kanssa voi olla esimerkiksi keskustelua, neuvontaa, tukemista ja nuoren ohjaamista hänen tarvitsemaansa palveluun. Rautjärvellä etsivä nuorisotyö on mukana myös ennaltaehkäisevässä toiminnassa, kuten avoimissa ovissa, pienryhmissä ja koulutyön arjessa.

5.7 Koulupoliisi

Rautjärven kunnassa käytetään Kaakkois-Suomen yhteisiä toimintamalleja, jotka on laadittu kouluissa tapahtuvien rikosten tai rikollisten tekojen varalle ja otetaan yhteyttä Kaakkois-Suomen poliisilaitoksen ennalta estävän toiminnan ryhmään tarvittaessa.

Poliisin vierailut ovat luonnollinen tapa edistää turvallisuutta kouluissa ja oppilaitoksissa. Poliisi käy mahdollisuuksien mukaan antamassa oppilaille liikennevalistusta, laillisuuskasvatusta sekä päihde- ja huumevalistusta.

Äkillisissä tilanteissa, joissa poliisi tarvitaan välittömästi koululle, otetaan yhteyttä yleiseen hätänumeroon (112).

6 Turvallinen arki

6.1 Turvallisuuden edistäminen

Oppilaalla on oikeus turvalliseen opiskeluympäristöön. Siihen kuuluu fyysinen, psyykinen, sosiaalinen ja pedagoginen turvallisuus. Opetuksen järjestämisen lähtökohtana on oppilaiden ja koulun henkilökunnan turvallisuuden takaaminen kaikissa tilanteissa, ja se on osa kouluyhteisön toimintakulttuuria.

Opiskeluhuollon tavoitteena on tukea toimintakyvyn säilymistä myös fyysistä ja psyykkistä turvallisuutta vaarantavissa tilanteissa. Erilaisissa ongelma-, onnettomuus- ja kriisitilanteissa sekä niiden edellyttämässä jälkihoidossa huolehditaan oppilaan ja koko yhteisön tarvitsemasta psykososiaalisesta tuesta.

Fyysistä turvallisuutta edistetään huolehtimalla koulurakennukseen, opetustiloihin, opetusvälineisiin, opetuksen järjestämiseen, opetustilanteisiin ja välitunteihin sekä kouluyhteisön ulkopuolella tapahtuvaan opetukseen liittyvistä turvallisuustekijöistä. Opetuksen järjestäjän tulee huolehtia siitä, että työelämään tutustumispaikka on turvallinen ja että oppilaan oppimisympäristö on työelämään tutustumisen aikana oppilaalle turvallinen. Kouluyhteisön turvallisuuden edistämiseen kuuluvat myös koulukuljetuksiin, tapaturmien ennaltaehkäisyyn ja tietoturvallisuuteen liittyvät tekijät.

6.2 Toiminta äkillisissä kriiseissä ja uhka- ja vaaratilanteissa

Kouluyhteisön turvallisuutta ohjaavat työturvallisuuslaki ja sen mukainen työsuojelun toimintaohjelma. Muita turvallisuutta ohjaavia säädöksiä ovat pelastuslain- ja asetuksen edellyttämä ajan tasalla oleva **pelastussuunnitelma**.

Jokaisella koululla on ajantasainen **turvallisuussuunnitelma**. Turvallisuussuunnitelmaan on nimetty koulun turvallisuusvastaavat. Suunnitelmasta löytyvät myös koulun järjestyssäännöt ja koulukohtaiset toimintaohjeet.

Kriisisuunnitelmaosio sisältää ohjeet kriisitilanteissa toimimisesta ja psykososiaalisen tuen järjestämisestä. Kouluyhteisön terveellisyyttä, turvallisuutta ja toimintaohjeiden toteutumista seurataan ja arvioidaan suunnitelmallisesti yhteistyössä kouluterveydenhuollon ja muiden

tarvittavien viranomaisten kanssa. Parikkalan ja Rautjärven kunnilla on yhteinen jälkipuintiryhmä, joka koostuu Ekhvan työntekijöistä.

6.3 Oppilaiden suojaaminen väkivallalta, kiusaamiselta ja häirinnältä

Aikuisten läsnäolo ja yhteiset pelisäännöt luovat perustan turvalliselle koulupäivälle. Koulujen ryhmäytymiskäytänteet, teema- ja toimintapäivä sekä tukioppilas- ja kummioppilastoiminta lisäävät oppilaiden hyvinvointia ja kouluviihtyvyyttä.

Väkivallan, kiusaamisen ja häirinnän ehkäisy sekä siihen puuttuminen kuuluvat kaikille esiopetus -ja kouluyhteisössä työskenteleville. Väkivallalta, kiusaaminen tai häirintä voi olla suoraa tai epäsuoraa, sanallista tai fyysistä voimankäyttöä tai sosiaalista manipulointia, mikä loukkaa ihmisen fyysistä, psyykkistä tai sosiaalista koskemattomuutta. Tekijänä voi olla oppilas, koulussa työskentelevä aikuinen tai kouluyhteisön ulkopuolinen henkilö.

Opettajalla ja rehtorilla on velvollisuus ilmoittaa tietoonsa tulleesta koulussa tai koulumatkalla tapahtuneesta häirinnästä, kiusaamisesta tai väkivallasta niihin syyllistyneen ja niiden kohteena olevan oppilaan huoltajalle tai muulle lailliselle edustajalle. Jos teon kohteena tai tekijänä olevan oppilaan katsotaan tarvitsevan opiskeluhuollon palveluja, hänet ohjataan kuraattorille tai jollekin muulle opiskeluhuoltohenkilöstöön kuuluvalla. Yhteistyössä huoltajien kanssa sovitaan ne toimintatavat (huomioiden oikeudenmukaisuus ja tasapuolisuus/ yhdenvertaisuus), joita asioiden selvittämisessä kulloinkin tarvitaan ja käytetään.

Kouluyhteisömme puuttuu aina häiriökäyttäytymiseen. Kouluilla on toimintasuunnitelma kiusaamisen ehkäisemiseksi sekä tasa-arvo- ja hyvinvointisuunnitelma. Koulut käyttävät KiVa Koulu -toimintamallia soveltaen. Esiopetusyksiköissä on toimintasuunnitelmat kriisitilanteisiin ja lapsen suojaamiseksi väkivallalta, kiusaamiselta ja häirinnältä. Rautjärven kunnassa on käytössä myös Etelä-Karjalan yhteiset toimintamallit kouluissa tapahtuvien rikosten tai rikollisten tekojen varalle.

6.4 Kriisisuunnitelma

Simpeleen koulun ja Rautjärven lukion turvallisuuskansiossa on erillinen suunnitelma *Toiminta äkillisissä kriiseissä ja uhka- ja vaaratilanteissa*, jossa kuvataan kriisitilanteiden ehkäisyä, niihin varautumista ja toimintatapoja kriisitilanteissa sekä toimintavalmiuksien harjoittelua. Myös johtamisen periaatteita, yhteistyötä sekä työn- ja vastuunjakoa kuvataan kyseisessä suunnitelmassa.

6.5 Käyttäytymisohjeet ja seuraamukset

Opiskelun esteetöntä sujumista sekä kouluyhteisön turvallisuutta ja viihtyvyyttä varten kouluissa on hyvinvointilautakunnan hyväksymät järjestyssäännöt, joilla edistetään koulun sisäistä järjestystä.

Koulujen järjestyssäännöissä määritellään sääntörikkomuksista seuraavat kurinpitotoimet, kuten kasvatuskeskustelu tai jälki-istunto. Kirjallisen varoituksen antaa rehtori. Koulusta määräaikaisesta erottamisesta päättää kunnan hyvinvointilautakunta. Rehtori voi evätä oppilaan osallistumisen opetukseen jäljellä olevan työpäivän ajaksi väkivaltaisen tai

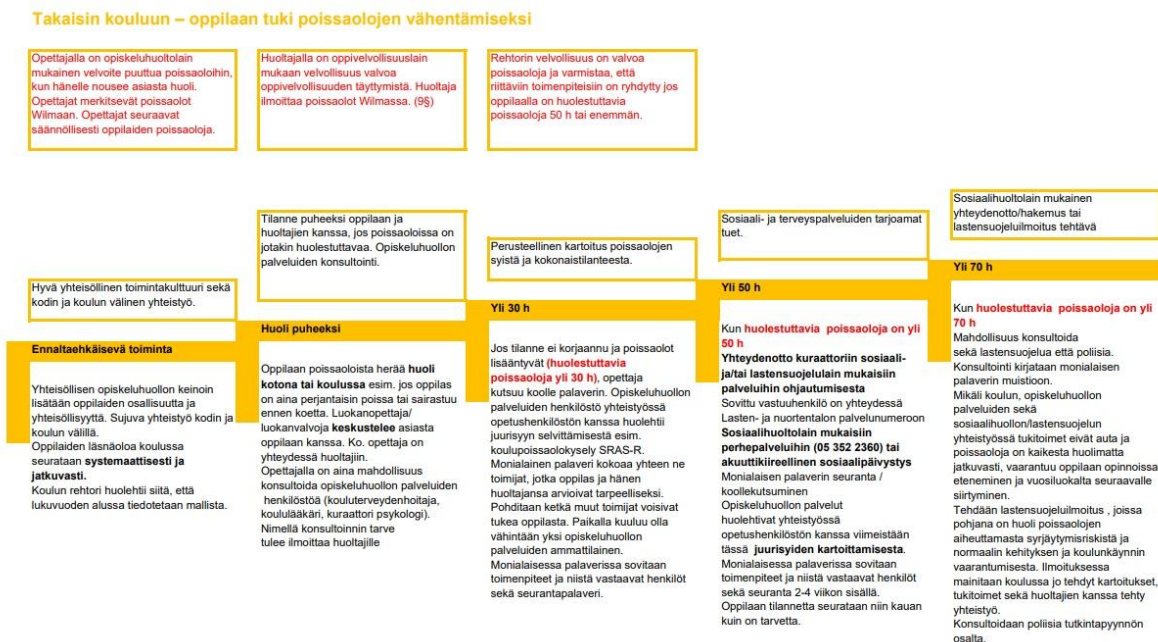
uhkaavan käyttäytymisen vuoksi. Kurinpidorangaistukseen tai opetukseen osallistumisen epäämiseen liittyen oppilaalle järjestetään opiskeluhuollollista tukea.

Koulukohtaiset kurinpidolliset ja kasvatukselliset toimet kirjataan ja niitä seurataan määrärajoin.

6.6 Poissaolojen ennaltaehkäisy, seuranta ja puuttuminen

Oppilaan poissaoloja seurataan tunneittain. Perusopetuslain mukaan opetuksen järjestäjän tulee seurata oppilaan poissaoloja ja ilmoittaa luvattomista poissaoloista huoltajalle. Poissaolot kirjataan Wilmaan, josta huoltajat voivat niitä seurata ja kuitata poissaolon syyt. Oppilaan huoltajalla on velvollisuus valvoa oppivelvollisuuden täyttymistä.

Simpeleen koulu noudattaa Etelä-Karjalassa maakunnallisesti kehitettyä **Takaisin kouluun** -mallia 1.8.2023 alkaen.

Poissaolojen ennaltaehkäisy Rautjärvellä

Oppilaiden osallisuutta kouluarkeen lisätään kodin ja koulun välisellä yhteistyöllä sekä mm. tavoitteellisella ja huomioivalla oppilaskunta- ja tukioppilastoiminnalla. Oppilaan mahdollisuus vuorovaikutukseen toisten oppilaiden ja opettajien kanssa vahvistaa kouluun kiinnittymistä. Harjoittelemalla tunne- ja vuorovaikutustaitoja säännöllisesti koulussa parannetaan oppilaan valmiuksia vuorovaikutukseen ja omien tunteiden ja toiminnan säätelyyn. Oppilas saa tarvitsemaansa tukea opiskeluunsa mm. tukiopetus, opetuksen ja oppimateriaalin eriyttäminen, osa-aikainen tai kokonaisvaltaisempi pienryhmässä annettava erityisopetus. Kun tuen tarve tunnistetaan varhaisessa vaiheessa ja oppilas saa riittävää ja oikea-aikaista tukea opiskeluunsa, hän kiinnittyy kouluun ja poissaolot vähenevät.

Poissaolojen seuranta ja niihin puuttuminen Rautjärvellä

Jos poissaolojen ennaltaehkäisevät toimet eivät ole vähentäneet niitä, siirrytään Takaisin kouluun -toimintamallin mukaisesti puheeksiottamisen vaiheeseen. Tällöin huoli oppilaan poissaoloista on herännyt joko koulussa tai kotona ja ne voivat sijoittua johonkin tiettyyn ajankohtaan. Luokanopettaja tai -ohjaaja keskustelee oppilaan kanssa ja on tarvittaessa yhteydessä huoltajiin. Tarvittaessa konsultoidaan myös opiskeluhuollon henkilöstöä.

Jos huolestuttavia poissaoloja on kertynyt yli 30 oppituntia, luokanopettaja tai -ohjaaja kutsuu koolle monialaisen palaverin, johon osallistuvat ne henkilöt, jotka tilanteen selvittelyn kannalta ovat tarpeellisia. Palaverissa kartoitetaan poissaolojen syyt ja kokonaistilanne. Lisäksi sovitaan toimenpiteet ja niiden vastuuhenkilöt sekä seurantapalaveri ja sen kokoonpano.

Jos huolestuttavat poissaolot jatkuvat edelleen, ja niitä kertyy yli 50 oppituntia otetaan yhteyttä kuraattoriin, joka ohjaa oppilaan ja huoltajat lastensuojelulain mukaisiin palveluihin eli meillä Lasten ja nuorten talolle. Luokanopettaja tai -ohjaaja tiedottaa myös rehtoria oppilaan runsaista poissaoloista.

Jos huolestuttavia poissaoloja kertyy oppilaalle yli 70 tuntia, koulu tekee lastensuojeluilmoituksen, jossa pohjana on huoli poissaolojen aiheuttamasta syrjäytymisriskistä sekä normaalin kehityksen ja koulunkäynnin vaarantumisesta. Lastensuojeluilmoituksen tekijä sovitaan sisäisesti koulussa yhteistyössä rehtorin ja opiskeluhoitohenkilöstön kanssa. Luokanopettaja tai -ohjaaja on vastuussa siitä, että ilmoitus tehdään. Koulu konsultoi lastensuojelua ja/tai poliisia. Konsultointi kirjataan oppilaan yksilökohtaiseen opiskeluhoitokertomukseen.

Opiskeluhoitotyö jatkaa oppilaan ja perheen kanssa monialaista ja yksilöllistä työskentelyä kaikilla portilla. Tavoitteena on tukea oppilaan oppimista haastavassa tilanteessa.

6.7 Päihteiden käytön ehkäiseminen ja käyttöön puuttuminen

Simpeleen koulu ja Rautjärven lukio noudattaa päihde-epäilytilanteessa Etelä-Karjalan hyvinvointialueen tekemää **Akuutti päihde-epäily alle 18-vuotiaalla** -toimintamallia. Tarvittaessa päihde-epäilytilanteessa edetään kyseisen mallin mukaan. (Malli liitteenä 1)

7 Yhteistyö oppilaiden ja heidän huoltajiensa kanssa

7.1 Oppilaan vaikuttamismahdollisuudet kouluyhteisössä

Koulun toimintaa kehitettäessä on tärkeää ottaa huomioon oppilaiden mielipiteitä ja toiveita. Oppilaan osallistaminen koulun toimintaan ja sen suunnitteluun tukee oppilaan oppimismotivaatiota ja uteliaisuutta sekä edistää hänen aktiivisuuttaan, itseohjautuvuuttaan ja luovuuttaan tarjoamalla kiinnostavia haasteita ja ongelmia.

Simpeleen koulussa on oppilaskunta ja Rautjärven lukiossa opiskelijakunta. Oppilas- ja opiskelijakuntia kuullaan ennen opetussuunnitelman ja siihen liittyvien suunnitelmien sekä järjestyssääntöjen vahvistamista ja ennen muita oppilaiden/opiskelijoiden asemaan olennaisesti vaikuttavia päätöksiä tehtäessä. Oppilaat ja opiskelijat saavat näin mahdollisuuden osallistua asioiden valmisteluun ja ilmaista mielipiteensä koulunsa toimintaan liittyvistä, heitä yhteisesti koskevista asioista. Oppilaskunnan hallituksen 5. ja 8. luokkien edustajilla sekä lukion opiskelijakunnan edustajalla on mahdollisuus osallistua yhteisöllisen opiskeluhuoltoryhmän toimintaan.

Myös oppilaiden huoltajien näkemyksiä koulun toiminnasta selvitetään määräajoin. Huoltajista kootaan vanhempaintoimikunta, josta valitaan edustajat yhteisölliseen opiskeluhuoltoryhmään.

Oppilailla on mahdollisuus vaikuttaa koulu yhteisön kehittämiseen myös valtakunnallisen kouluterveyskyselyn ja koulun omien kyselyjen kautta. Valtakunnallinen kouluterveyskysely tehdään säännöllisesti kahden vuoden välein. Siihen vastaavat 4., 5., 8. ja 9.-vuosiluokan oppilaat sekä lukion 1. ja 2. vuoden opiskelijat.

7.2 Kodin ja koulun välinen yhteistyö

Kasvatustyötä tehdään yhteistyössä kotien kanssa. Tämä edellyttää vuorovaikutusta ja yhteistyötä oppilaan kokonaisvaltaisen terveen kasvun ja hyvän oppimisen tukemisessa. Vuorovaikutus kodin kanssa lisää opettajan oppilaantuntemusta ja auttaa opetuksen suunnittelussa ja toteuttamisessa.

Rautjärven kunnan esi- ja perusopetuksessa kodin ja koulun yhteistyö rakentuu koulun toimijoiden, huoltajien, oppilaiden ja eri sidosryhmien arvostavalle yhteistyölle. Keskeisiä toiminnan periaatteita ovat lapsilähtöisyys, yksilöllisyyden ja yhteisön huomiointi, vuorovaikutteisuus ja säännöllisyys.

7.3 Huoltajille tiedottaminen

Koulun opiskeluhuoltotyöstä tiedotetaan vanhempainilloissa, Wilmassa ja koulun kotisivuilla. Esiopetuksen opiskeluhuoltotyöstä tiedotetaan huoltajille vanhempainilloissa ja lapsen oppimissuunnitelmapalaverissa.

Rautjärven kunnan koulut käyttävät Wilmaa opiskeluhuoltotyön tukena. Wilmaa käytetään mm. poissaolojen kirjaamisiin, tiedon välittämiseen opiskeluhuoltohenkilöstön välillä, tuen suunnitelmien kirjaamiseen ja kodin ja koulun väliseen viestintään.

7.4 Oppilasta koskevien tietojen vaihtaminen

Oppilaan yksilökohtaisen opiskeluhuollon järjestämiseen ja toteuttamiseen osallistuvilla on salassapitovelvollisuuden estämättä oikeus saada toisiltaan ja luovuttaa toisilleen sekä opiskeluhuollosta vastaavalle viranomaiselle sellaiset tiedot, jotka ovat välttämättömiä yksilökohtaisen opiskeluhuollon järjestämiseksi ja toteuttamiseksi. Lisäksi heillä on oikeus saada ja luovuttaa toisilleen sekä oppilaan opettajalle, rehtorille ja opetuksen järjestäjälle oppilaan opetuksen asianmukaisen järjestämisen edellyttämät välttämättömät tiedot. Tiedon

luovuttaja joutuu harkitsemaan esimerkiksi sitä, onko kysymys sellaisesta tiedosta, joka on välttämätön oppilaan tai muiden oppilaiden turvallisuuden varmistamiseksi. Luovutettava tieto voi koskea muun muassa sellaista oppilaan sairautta, joka tulee ottaa opetustilanteissa huomioon. Vaikka tiedon luovuttamiselle olisikin edellä todettu lain tarkoittama peruste, yhteistyön ja luottamuksen turvaamiseksi pyritään aina ensisijaisesti hankkimaan oppilaan tai huoltajan suostumus salassa pidettävän tiedon luovuttamiseen.

Jos oppilas siirtyy toisen opetuksen tai koulutuksen järjestäjän opetukseen tai koulutukseen, aikaisemman opetuksen järjestäjän on pyydettävä oppilaan tai tarvittaessa hänen huoltajansa suostumus siihen, että uudelle opetuksen järjestäjälle voidaan siirtää opiskeluhoillon asiakasrekisteristä sellaiset salassa pidettävät tiedot, jotka ovat tarpeellisia opiskeluhoillon jatkuvuuden kannalta. Sen sijaan opetuksen järjestämisen kannalta välttämättömät tiedot toimitetaan salassapidon estämättä viipymättä toiselle opetuksen järjestäjälle tai lukiokoulutuksen ja ammatillisen koulutuksen järjestäjälle. Vastaavat tiedot voidaan antaa myös uuden opetuksen tai koulutuksen järjestäjän pyynnöstä.

8 Opiskeluhooltotyön toteuttaminen ja seuranta

8.1 Opiskeluhooltoryhmän työn arviointi

Rautjärven kunnan yhteisölliset opiskeluhooltoryhmät kehittävät ja arvioivat toimintaansa kerran lukuvuodessa, samalla tarkastellaan opiskeluhooltosuunnitelmaa ja tarvittaessa tehdään siihen päivityksiä. Opiskeluhooltotyön arviointi on suunnitelmallista, monipuolista ja jatkuvaa. Opiskeluhooltotyön laadun näkökulmasta on tärkeää, että työn tekemisen edellytykset ovat asianmukaiset ja toimintatavoissa voidaan aidosti ottaa huomioon oppilaan etu.

Opiskeluhooltopalveluiden hyvän laadun edellytyksiä voidaan pohtia esimerkiksi seuraavien kriteerien valossa:

- opiskeluhooltoryhmän toiminta ja käytänteet, vuorovaikutus koulun opetushenkilöstön kanssa
- palveluiden resurssointi/saatavuus
- työn hallinnollinen organisointi/esimiestyö
- palveluista tiedottaminen
- työtilat ja työvälineet
- täydennyskoulutus ja työnohjaus.

8.2 Ennaltaehkäisevän opiskeluhooltotyön arviointi koko koulu yhteisön tasolla

Koulun henkilökunnan tehtävänä on ehkäistä ennalta lasten ja nuorten kehitykseen liittyviä vaikeuksia sekä puuttua varhain ongelmiin. Lisäksi henkilökunnan tehtävänä on edistää lasten ja nuorten hyvää oppimista sekä oppilaiden psyykkistä ja fyysistä terveyttä ja sosiaalista hyvinvointia. Oppilaan fyysinen ja psyykinen hyvinvointi saavutetaan parhaiten ennaltaehkäisevällä työllä luomalla koulun arkityöskentely, toimintaympäristö ja -kulttuuri hyvinvointia tuottaviksi.

Ennaltaehkäisevää toimintaa ovat mm. ryhmien ja luokkien suunnittelu, opettajien pitämät tunne- ja vuorovaikutustunnit, opetuksen eriyttäminen ja muut erilaiset pedagogiset keinot, koulun ja kodin välinen sekä monialainen yhteistyö, varhainen ongelmien tunnistaminen ja niihin puuttuminen sekä osallisuutta, kasvua ja oppimista tukeva toiminta.

Opiskeluhoitoa ohjaavat asiakirjat

Lainsäädäntö

<http://www.finlex.fi>

Suomen perustuslaki (173/1999)

Perusopetuslaki (628/1998), (477/2003), (642/2010)

Perusopetusasetus (1194/1998)

Oppilas- ja opiskelijahuoltolaki (1287/2013)

Asetus opetustoimen henkilöstön kelpoisuusvaatimuksista (986/1998)

Kansanterveyslaki (626/2007)

Lastensuojelulaki (417/2007)

Valtioneuvoston asetus neuvolatoiminnasta, koulu- ja opiskeluterveydenhuollosta sekä lasten ja nuorten ehkäisevästä suun terveydenhuollosta (380/2009)

Työturvallisuuslaki (782/2002)

Pelastuslaki (468/2003)

Pelastusasetus (787/2003)

Poliisilaki (493/1995), (21/2001)

Nuorisolaki (72/2006)

Laki lasten päivähoidosta (36/1973), (1290/1999)

Laki lapsen huolto- ja tapaamisoikeudesta (361/1983)

Henkilötietolaki 1999

Laki viranomaisen toiminnan julkisuudesta (621/1999)

Sosiaali- ja terveysministerin asetus potilasasiakirjoista 2009

Laki sosiaali- ja terveydenhuollon asiakastietojen sähköisestä käsittelystä (159/2007)

Laki sosiaalihuollon asiakkaan asemasta ja oikeuksista (812/2000)

Laki potilaan asemasta ja oikeuksista (785/1992)

Kansainväliset sopimukset

Unescon Yleissopimus lapsen oikeuksista 1989

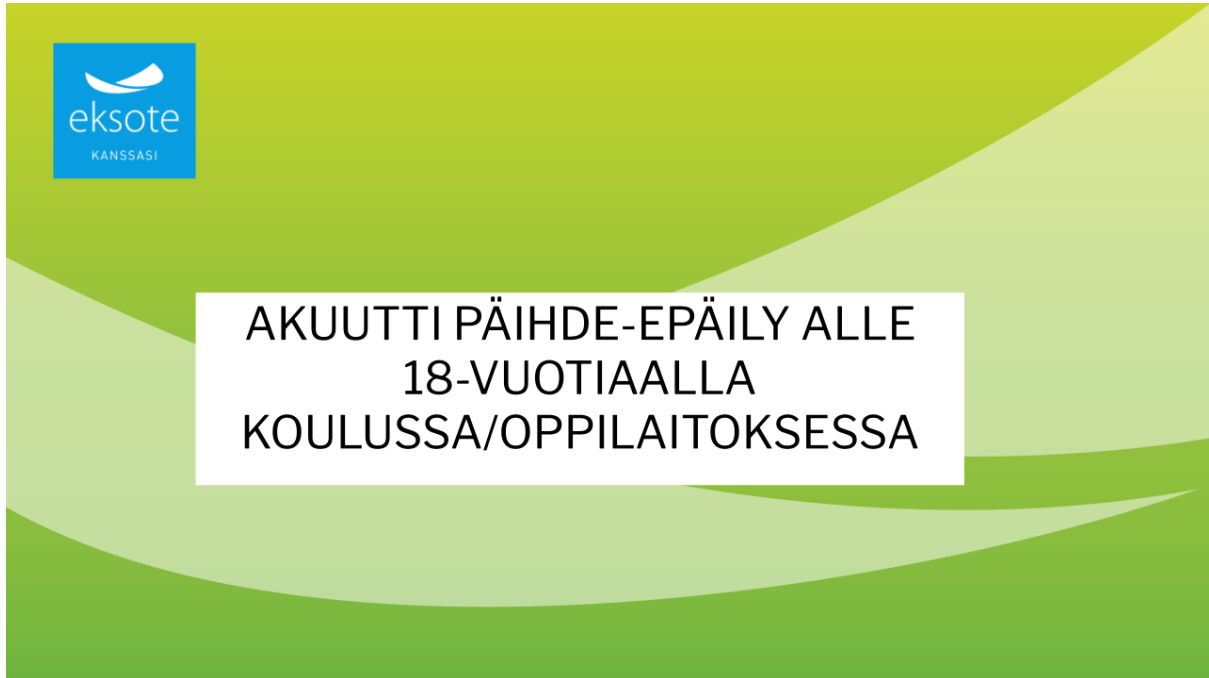
- Salamancan sopimus (Salamanca Statement), 1994
- Luxemburgin peruskirja (The Charter of Luxemburg), 1996
- YK: n vammaisten henkilöiden oikeuksia koskeva sopimus, 2006
-

Asiakirjat

- Esiopetuksen opetussuunnitelman perusteet
- Perusopetuksen opetussuunnitelman perusteet
- Valtioneuvoston asetus perusopetuslaissa tarkoitetun opetuksen valtakunnallisista tavoitteista ja perusopetuksen tuntijaosta (1435/2001)
- Vammaispoliittinen ohjelma
- Neuvolatoiminta, koulu- ja opiskeluterveydenhuolto sekä lasten ja nuorten ehkäisevä suun terveydenhuolto, Asetuksen (380/2009) perustelut ja soveltamisohjeet
- Rautjärven kunnan opetussuunnitelmat

LIITTEET

Liite 1 - Akuutti päihde-epäily alle 18-vuotiaalla koulussa/oppilaitoksessa

Jos ei saada yhteyttä Lasten ja nuorten talolle tai ei ole riittävän lähellä:

Nuori ohjataan huoltajien saattamana oman kunnan terveys- ja hyvinvointiasemalle seuloihin.
Voidaan konsultoida Lasten ja nuorten talon päihdepäivystystä tai Perheneuvonta ja Nuorten apua soittamalla
Asiakaspalveluun Lasten ja nuorten talolle Puh.05 352 2360

Mahdollinen alkometrin puhallus (perustuu vapaaehtoisuuteen) tai muu havainnointi päihtymistilasta
Odotetaan huoltaja noutamaan oppilas pois koulun tiloista
Sovitaan huoltajien kanssa yhteinen tapaaminen ja jatkoseuranta opiskeluhuollon palveluiden kanssa
Yksilökohtainen oppilashuoltoryhmä
Koulun toimintamallin mukainen ohjeistus

Tehdään lastensuojeluilmoitus: huolen havainnut tekee ilmoituksen omalla nimellä sekä ammattinimikkeellä+yhteystiedot
AINA MAHDOLLISUUS KONSULTAATIOON
<https://www.eksote.fi/sosiaalipalvelut/lastensuojelu/Yhteystiedot/Sivut/default.aspx>
Lastensuojelun päivystys puh. 040 353 9970

Yhteystietoja

- Etelä-Karjalan terveys- ja hyvinvointiasemat:
- <https://www.eksote.fi/toimipisteet/terveys-ja-hyvinvointiasemat/Sivut/default.aspx>
- Sähköinen lastensuojeluilmoitus:
- <http://www.eksote.fi/sosiaalipalvelut/lastensuojelu/lastensuojeluilmoitus/Sivut/default.aspx>
- Lastensuojelun päivystys puh. 040 353 9970
- Lasten ja nuorten talon mielenterveys- ja päihdepalvelut:
- <https://www.eksote.fi/terveyspalvelut/mielenterveys-ja-paihteet/lasten-ja-nuorten-mielenterveys-ja-paihdepalvelut/Sivut/default.aspx>
- Mahdollinen rikosilmoitus tai yhteys poliisiin

Lappeenrannan poliisiasema/rikosilmoitusten vastaanotto, palvelupäivystys Villimiehenkatu 2 C,
53100 Lappeenranta, avoinna ma - pe klo 9 – 15 puh. 0295 414 600, faksi 0295 411 956
<https://www.poliisi.fi/kaakkois-suomi/yhteystiedot>

HUUMAUSSAINEN KÄYTTÖRIKOS

Joka laittomasti käyttää taikka omaa käyttöä varten pitää hallussaan tai yrittää hankkia vähäisen määrän huumausainetta, on tuomittava huumausaineen käyttör rikoksesta sakkoon tai vankeuteen enintään kuudeksi kuukaudeksi.
(Rikoslaki 50 luku 2 a §)

HUUMAUSSAINEN KÄYTTÖRIKOS (alle 18-v)

Nuori jää **ensimmäisen kerran** kiinni huumausaineen käyttör rikoksesta:
poliisipuhuttelu/nuorten oikeusedustaja mukana
suullinen huomautus/tarvittaessa ohjaus päihdepalveluihin
(Lastensuojelulaki 13.4.2007/417; Sosiaalihuoltolaki 30.12.2014/1301.)

Nuori jää **toisen kerran** kiinni huumausaineen käyttör rikoksesta
syyttäjän järjestämä neuvottelu/ nuorten oikeusedustaja mukana
Syyttäjä jättää syyttämättä tai vie suulliseen käsittelyyn/ohjaus päihdepalveluihin

Nuori jää **kolmannen kerran** kiinni huumausaineen käyttör rikoksesta
suullinen käsittely oikeudessa